

Saksaan töihin

Euroopan sisällä liikkuminen, asuminen ja työskenteleminen on nykyään lähes vailla esteitä. Saksassa suomalaisella koulutuksella, kielitaidolla ja työskentelyasenteella on varsin hyvät mahdollisuudet löytää koulutusta vastaava työpaikka. Seuraavassa on tarkoitus kuvailla verotusta Saksassa pääpiirteittäin. Selonteko ei voi korvata yksilöllistä verotustilanteen kartoitusta.

1. Yleistä verotuksesta Saksassa

Mikäli Saksaan muutetaan ns. pysyvästi, joudutaan maksamaan tuloveroa Saksan lainsäädännön mukaan. Saksan tuloverolain (Einkommensteuergesetz, jäljempänä EStG) mukaan luonnolliset henkilöt, joiden kotipaikka tai tavanomainen asuinpaikka on Saksassa, ovat velvollisia suorittamaan siellä veroa kaikista mistä maasta tahansa saaduista tuloistaan (yleinen verovelvollisuus).

Luonnolliset henkilöt, joilla ei ole kotipaikkaa eikä tavanomaista asuinpaikkaa Saksassa, ovat sitä vastoin velvollisia suorittamaan veroa ainoastaan Saksasta saamastaan tulosta (rajoitettu verovelvollisuus). EStG:n 49 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan Saksasta saaduiksi tuloiksi katsotaan mm. Saksassa tehdystä ansiotyöstä saadut tulot.

Aviopuolisoille Saksassa on käytössä ns. yhteisverotusjärjestelmä; järjestelmässä aviopuolisoille määrätään yhteinen veronmääräytymisperuste, johon sitten sovelletaan nk. splitting-menettelyä tuloveroasteikon progression lieventämiseksi. Kyseistä tuloa verotetaan siis ikään kuin kumpikin puolisoista olisi ansainnut siitä puolet. Splitting-menettely yhdessä Saksan veroprogression kanssa saa aikaan, että veronkevennys on pääsääntöisesti sitä suurempi, mitä suurempi puolisoiden välinen tuloero on.

Mikäli Saksaan lähdetään työskentelemään vain lyhyeksi ajaksi (muutama kuukausi, mutta alle puoli vuotta), riippuu palkkaverotus siitä, onko kyseessä ns. ulkomaalainen vai saksalainen työnantaja. Tästä lisää kohdassa 3 ja 4.

2. Ns. 183-päivän sääntö

Usein kuulee puhuttavan ns. 183-päivän säännöstä.

Tämän säännön (§ 77 tuloverolaki) mukaan esim. Saksassa ansaittua palkkaa verotetaan vain Saksassa, mikäli

- työstä johtuva oleskelu Saksassa kestää vähintään 6 kuukautta **JA**
- Suomen ja Saksan välinen verosopimus ei estä palkan verottamista Saksassa **JA**
- työntekijä ei oleskele Suomessa enempää kuin keskimäärin 6 päivänä/ kk

Tämä sääntö ei koske suomalaisessa vesi- tai ilma-aluksessa tai suomalaisen julkisyhteisön palveluksessa ansaittua palkkaa.

Vaikka 183-päivän sääntö soveltuisi ja tulo olisi verovapaata Suomessa, työntekijän on tavallisesti maksettava vakuutetun sairausvakuutusmaksu (noin 2%) Suomeen. Tämän vuoksi myös 183-päivän säännön alainen ulkomaantulo on ilmoitettava Suomen veroilmoituksessa.

3. Työskentely suomalaisen työnantajan palveluksessa

Jos työnantaja on suomalaisen yrityksen Saksassa rekisteröity tytäryhtiö, kyseessä ei ole suomalainen vaan saksalainen työnantaja – ks. kohta 4.

3.1 Oleskelu ulkomailla kestää enintään 6 kk

Jos työskentelee Saksassa lyhytaikaisesti suomalaisen yrityksen palveluksessa, verotus on tavallisesti selkeä. Jos oleskelu ulkomailla kestää enintään 6 kuukautta, palkka verotetaan Suomessa normaaliin tapaan, eikä työntekovaltiolla ole yleensä verotusoikeutta.

3.2 Oleskelu työskentelyvaltiossa kestää yli 6 kk

Jos oleskee ja työskentelee Saksassa yli 183 päivää (*työskentelypäiviä* voi olla vähemmänkin), on Saksalla ns. työntekovaltiona yleensä verotusoikeus palkkaan.

Jos oleskelupäivien lisäksi muutkin kuuden kuukauden säännön edellytykset täyttyvät, palkka on Suomessa vapaa tuloverosta. Mikäli työntekijä pysyy edelleen Suomen sosiaaliturvan piirissä, joutuu hän kuitenkin tavallisesti maksamaan Suomeen vakuutetun sairausvakuutusmaksun.

Työnantaja on velvollinen toimittamaan verovapaasta ulkomaanpalkasta vakuutetun sairausvakuutusmaksun ennakonpidätyksen (ns. minipidätys).

Kuuden kuukauden säännön soveltuminen ei aina ole varmaa heti työn alussa. Tällöin työnantaja toimittaa aluksi täysin normaalin ennakonpidätyksen Suomeen. Kun säännön soveltuminen varmistuu, työnantaja tai veroviranomainen palauttaa liikapidätyksen.

3.3 Suomalainen julkisyhteisö työnantajana

Suomalaisen julkisyhteisön (esim. valtio, kunta, yliopisto, Puolustusvoimien rauhanturvajoukot) palveluksessa ulkomaille lähtevän palkka verotetaan yleensä Suomessa normaaliin tapaan. Kuuden kuukauden sääntö ei sovellu näihin palkkoihin. Verosopimukset tavallisesti estävät verotuksen työntekovaltiossa.

4. Työskentely „ulkomaisen“ työnantajan palveluksessa

Jos työnantaja on työskentelyvaltiosta, työskentelyvaltio verottaa palkkaa

Mikäli työskentelet Saksassa saksalaisen (tai muun saksassa toimivan) yrityksen palveluksessa, on Saksalla käytännöllisesti katsoen aina oikeus verottaa kyseistä palkkaa.

Palkasta tehtävä ennakonpidätys määräytyy Saksan lainsäädännön mukaisesti, joka huomioi Suomea huomattavasti „sosiaalisemmin“ perheolosuhteet.

Tehtäessä Saksaan ns. muuttoilmoitusta (Einwohneranmeldung), ilmoitetaan samalla tarpeesta saada verokortti (Lohnsteuerkarte) työskentelyä varten.

Saksan verokorteissa ei ole palkkaveroprosenttia pidätystä varten, vaan palkkaveronpidätys tehdään veroluokasta (Steuerklasse) riippuen ns. taulukon (Lohnsteuertabelle) mukaan. Perheolosuhteet vaikuttavat veroluokan määrääntymiseen; yksinelävä on veroluokassa I ja perheellinen, joka on yksin

palkkatyössä, on veroluokassa III. Kotona oleva tai vähän tienaa aviopuoliso on veroluokassa V. Myös lapset huomioidaan verokortissa.

Työnantaja vähentää palkasta palkkaveron lisäksi myös sosiaalikulutukset. Saksassa ansiotyön sosiaalikulutukset koostuvat seuraavista:

- Krankenversicherung (sairausvakuutus, noin 13-15% bruttopalkasta)
- Pflegeversicherung (ns. hoitovakuutus, noin 1,9-2% bruttopalkasta)
- Rentenversicherung (eläkevakuutus, noin 20% bruttopalkasta)
- Arbeitslosenversicherung (työttömyysvakuutus, noin 3% bruttopalkasta)

Työnantajan osuus sosiaalikulutuksista on noin 50%.

5. Verotusmenettely Suomessa

Jos Suomesta lähdetään Saksaan töihin väliaikaisesti (1-3 vuotta), pysyy Suomen kansalainen Suomessa ensimmäiset kolme vuotta yleisesti verovelvollisena ja on näin normaaliin tapaan edelleen velvollinen tekemään Suomeen veroilmoituksen.

Saksassa ansaitusta palkasta on annettava tietoja Suomen verottajalle, vaikka kyseistä palkkaa ei Suomessa verotettaisikaan

Saksassa tapahtuvan työskentelyn aikana muun tulon verotus säilyy Suomen verottajan kannalta ennallaan, mikäli verosopimuksen säännöt eivät muuta määrää.

6. Ammatinharjoittajan tulon verotus

Jos suomalainen ammatinharjoittaja muuttaa pysyvästi Saksaan jatkaen itsenäistä toimintaansa siellä, kyseinen tulo ilmoitetaan ja verotetaan aina Saksassa, mikäli työ myös tehdään Saksassa.

Mikäli suomalainen ammatinharjoittaja aikoo oleskella ja harjoittaa toimintaansa vain väliaikaisesti Saksassa, työ ilmoitetaan ja verotetaan Suomessa. Tällaisessa tapauksessa tuloa harvoin verotetaan Saksassa. Kuuden kuukauden sääntö ei sovellu ammattituloon, koska kyseessä ei ole palkka.

Esimerkki:

Timo Taitava tekee Saksassa 9 kuukautta hirsitalojen kokonaisurakointia itsenäisenä ammatinharjoittajana.

Jos Saksan viranomaiset katsovat kyseessä olevan kiinteän toimipaikan, myös Saksalla on oikeus verottaa tulo. Tällöin Timon on Suomen veroilmoituksen lisätiedoissa esitettävä selvitys Saksassa maksetusta verosta ja pyydettyä sen hyvittämistä.

7. Muuton ajankohta ja verotus

Mikäli Saksaan muutetaan kesken vuotta, saattaa ansiotulon verotus olla epäedullisempaa kuin muutettaessa vuoden vaihteessa. Tämä johtuu saksalaisen tuloverolain § 32b Abs. 1 Nr. 2 EStG säännöstä, jonka mukaan esim. sellaisia suomalaisia tuloja, joita ei voida verottaa Saksassa, huomioidaan veroprosenttia määrättäessä. Näitä tuloja ei näin ollen varsinaisesti veroteta toiseen kertaan Saksassa, mutta nämä huomioidaan määriteltäessä veroprosenttia Saksassa verotettaville tuloille.